

Projekt

z dnia 16 września 2021 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W RADLINIE**

z dnia 28 września 2021 r.

w sprawie przyjęcia „Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie Miasta Radlin na lata 2021-2027”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372), w związku z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249)

**Rada Miejska w Radlinie
uchwała, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się „Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie Miasta Radlin na lata 2021-2027”, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Radlina.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie w dniu podjęcia.

**Program przeciwdziałania przemocy
w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy
w rodzinie Miasta Radlin
na lata 2021-2027**

OFICYNA PROFILAKTYCZNA

Radlin, 2021

Wykaz skrótów:

UM – Urząd Miasta Radlin

OPS – Ośrodek Pomocy Społecznej w Radlinie

MKRPA – Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

ZI – Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

MBP – Miejska Biblioteka Publiczna w Radlinie

MOK – Miejski Ośrodek Kultury w Radlinie

MOSiR – Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Radlinie

ŚŚ – Świetlica Środowiskowa KOLIBA

OPP – Ognisko Pracy Pozaszkolnej

CUS – Centrum Usług Społecznych

PIK – Punkt Interwencji Kryzysowej wraz z Punktem Konsultacyjnym dla Rodzin

ROPS – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Województwa Śląskiego w Katowicach

KP – Komisariat Policji w Radlinie

NGO – (ang. non-government organization) – organizacja pozarządowa

PUP – Powiatowy Urząd Pracy

GUS – Główny Urząd Statystyczny

PPP – Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Wodzisławiu Śląskim

pp. – punkt procentowy

SPIS TREŚCI

PRZEMOC W RODZINIE.....	3
DEFINICJA PRZEMOCY.....	3
RODZAJE PRZEMOCY.....	5
SKALA PRZEMOCY W ŚWIETLE BADAŃ OGÓLNOPOLSKICH.....	6
UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU.....	7
PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGRAMU.....	8
CHARAKTERYSTYKA MIASTA RADLIN.....	10
ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE WŚRÓD MIESZKAŃCÓW MIASTA RADLIN.....	13
DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY W RODZINIE NA TERENIE MIASTA RADLIN.....	17
ANALIZA DANYCH ZASTANYCH.....	17
DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH.....	22
ANALIZA SWOT.....	25
CELE, ZADANIA I REALIZATORZY PROGRAMU.....	27
ADRESACI PROGRAMU.....	34
PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU.....	34
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA.....	35
HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2021-2027.....	35
EWALUACJA I MONITORING PROGRAMU.....	39

PRZEMOC W RODZINIE

DEFINICJA PRZEMOCY

Przemoc w rodzinie jest problemem złożonym i ma wiele definicji. Powszechnie przemoc traktowana jest jako akt godzący w osobistą wolność jednostki prowadzący do jej fizycznej, a także psychicznej szkody. Zgodnie z art. 12 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249), przemoc w rodzinie to „jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne osób dotkniętych przemocą”.

W odniesieniu do zachowań przemocowych w rodzinie zwraca się uwagę na cztery cechy charakterystyczne, które są ze sobą ściśle powiązane, występują jednocześnie i stanowią istotę problemu. Pierwszą jest intencjonalność, co oznacza, że postępowanie sprawcy nie jest przypadkowe, ma charakter świadomego i zamierzonego działania. Drugim równoległym mechanizmem jest wykorzystanie przez sprawcę nierównowagi sił fizycznych, psychicznych, ekonomicznych do wymuszenia na osobie bliskiej pożądanego zachowania. Trzecia cecha to uderzenie w dobro drugiej osoby, naruszenie jej wolności osobistej i godzenie w jej podstawowe prawa. Ostatnia cecha to spowodowanie konkretnej szkody psychicznej bądź fizycznej, zadanie bólu i cierpienia.

Osobami doznającymi przemocy w rodzinie najczęściej są kobiety i dzieci¹. Przemoc dotyczy jednak również mężczyzn oraz osób w podeszłym wieku. Przemoc wobec osób starszych, definiowana jest jako pojedyncze lub powtarzające się działanie, lub brak odpowiedniego działania, które występuje w jakiegokolwiek relacji, gdzie oczekuje się zaufania. Przemoc ta może przybierać różne formy, takie jak: przemoc fizyczna, przemoc psychiczna, seksualna, finansowa, a także formę intencjonalnego oraz nieintencjonalnego zaniedbania². Ponadto może dochodzić do innej formy przemocy, a mianowicie do dyskryminacji. Może ona przybierać formę działań świadomych lub nieświadomych. Ofiarami takich poczynań padają również osoby starsze, które ze względu na swój wiek są dyskryminowane na rynku pracy, w doborze ofert rozrywkowych i rekreacyjnych³.

1 <https://statystyka.policja.pl/st/wybrane-statystyki/przemoc-w-rodzinie/50863,Przemoc-w-rodzinie.html>

2 A.Starega, Przemoc wobec osób starszych. Czasopismo Niebieska linia, Instytut Psychologii i Zdrowia Polskiego Towarzystwa Psychologicznego. Przemoc, 2003.

3 E. Sygit, R. Ossowski, Przemoc wobec osób starszych ze względu na ich wiek, płeć i wykształcenie, Gerontologia Polska, tom 16, nr 3, 163–168.

Wśród osób doznających przemocy może występować wyuczona bezradność, którą określa się jako zespół zaburzeń poznawczych, motywacyjnych i emocjonalnych powstałych na skutek doświadczania przez jednostkę sytuacji braku kontroli. Dane zjawisko prowadzi najczęściej do braku motywacji zmiany danej sytuacji, przez co praca z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie jest niezwykle trudna i czasochłonna⁴. Wyuczona bezradność prowadzi do pojawienia się trzech rodzajów deficytów:

- deficytu motywacyjnego polegającego na zmniejszeniu motywacji do emitowania nowych działań dowolnych, czego wskaźnikiem jest m.in. dłuższy czas latencji;
- deficytu poznawczego polegającego na zaburzeniu w dostrzeganiu zależności pomiędzy reakcją a wzmocnieniem. Jeżeli jednostka, nawet przypadkowo, emituje zachowanie, które przynosi jej wzmocnienie, to ma trudności w dostrzeżeniu związku pomiędzy emitowanym zachowaniem a wzmocnieniem;
- deficytu emocjonalnego, czyli pojawienie się lęku oraz uczuć związanych z przygnębieniem i depresją⁵.

Osoby doznające przemocy nierzadko charakteryzuje niskie poczucie własnej wartości, winy oraz wstydu, co jest efektem poniżania, upokarzania i ciągłego krytykowania. To wszystko powoduje, że osoby te nabierają przekonania, iż są bez wartości, tracą dla siebie szacunek, wiarę we własne możliwości oraz zanika u nich poczucie bezpieczeństwa i zaufanie do siebie samego. Mają skrajnie niską samoocenę, czują złość i urazę, nie widzą też możliwości wyjścia z takiej sytuacji. Dopatrują się winy w sobie, a świat postrzegają jako wrogi i niepojęty.

Przemoc w rodzinie dotyczy również rodzin, w których występują uzależnienia. Uzależnienie przynajmniej jednego członka rodziny ma niekorzystny wpływ na funkcjonowanie pozostałych jej członków. Wynika to między innymi z atmosfery panującej w domu, a także zaburzonych relacji między członkami rodziny z problemem alkoholowym, narkotykowym lub innym. Stan chronicznego napięcia i stresu wpływa destrukcyjnie nie tylko na funkcjonowanie w życiu codziennym osób dorosłych, ale stanowi zagrożenie dla prawidłowego rozwoju dziecka. Trwanie w ciągłej niepewności i nieprzewidywalność wydarzeń wywołuje u niego poczucie braku stabilności oraz bezpieczeństwa.

4 M. Kofta, G. Sędek, Wyuczona bezradność. Podejście informacyjne, [w:] M. Kofta, Psychologia aktywności: zaangażowanie, sprawstwo, bezradność, Wydawnictwo Nakom, Poznań, 1993.

5 T. Jarmakowski, Styl atrybucji, poczucie kontroli i płeć a podatność na powstawanie syndromu wyuczonej bezradności, FOLIA PSYCHOLOGICA 13, 2009, s. 55-73.

RODZAJE PRZEMOCY

Wyróżnić można następujące formy przemocy:

- 1. Fizyczną** – jest to naruszenie nietykalności fizycznej, celowe uszkodzenie ciała, zadanie bólu bądź groźba uszkodzenia ciała. Jej skutki mogą być przeróżne, np. złamania, siniaki, poparzenia, rany cięte itp. Powodowana jest poprzez np. kopanie, parzenie, duszenie, popychanie, policzkowanie, użycie broni.
- 2. Psychiczną** – przemoc psychiczna oznacza powtarzające się poniżanie i ośmieszanie, manipulowanie dla własnych celów, wciąganie w konflikty, brak właściwego wsparcia, np. wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę zainteresowania, uczuć czy szacunku, odrzucenie, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna, czyli kontrolowanie i zakazywanie bądź ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, stosowanie gróźb, degradacja werbalna (wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie).
- 3. Seksualną** – jako przykłady tego rodzaju przemocy wymienia się: wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych itp.
- 4. Ekonomiczną** – opisywana jest zazwyczaj jako używanie pieniędzy lub innych wartości materialnych do zaspokojenia potrzeb władzy i kontroli przez sprawcę. Podporządkowanie materialne partnerki/partnera bądź innych osób w rodzinie sprawia, iż czują się one uzależnione od dochodów bądź majątku sprawcy albo stają się odpowiedzialne za utrzymanie rodziny. Pieniądze czy wartości materialne są używane zatem jako instrument, narzędzie do budowania jawnej lub ukrytej dominującej pozycji w rodzinie i stają się swojego rodzaju kartą przetargową.
- 5. Zaniedbanie** – nazywane jest ukrytą formą przemocy. Zaniedbywaniem jest niezaspokajanie podstawowych potrzeb biologicznych i psychicznych dzieci. Może ono się zacząć już w okresie życia płodowego, kiedy matka prowadzi niehigieniczny tryb życia. Zaniedbywanie ma także miejsce wówczas, gdy dziecko ma zaspokojone potrzeby o charakterze biologicznym, ale nie ma zagwarantowanej prawidłowej stymulacji poznawczej. Skrajnym przypadkiem zaniedbania jest wzrastające w ostatnich latach porzucenie dziecka z narażeniem go na utratę zdrowia, a nawet życia⁶.

6 J. Helios, W. Jedlecka, Współczesne oblicza przemocy. Zagadnienia wybrane, Uniwersytet Wrocławski, Wrocław 2017.

SKALA PRZEMOCY W ŚWIETLE BADAŃ OGÓLNOPOLSKICH

Realizowane na przestrzeni lat badania i prowadzone statystyki pokazują, że problem przemocy w rodzinie dotyka rocznie dziesiątki tysięcy osób. Warto przy tym pamiętać, że jest to bardzo wrażliwy temat i ludzie nierzadko boją się lub wstydzą przyznać, że dotyczy ich bezpośrednio. Jak wynika z danych statystycznych odnoszących się do przemocy w rodzinie gromadzonych przez policję, w 2020 roku ogólna liczba osób doznających przemocy kształtowała się na poziomie 85 575. O skali problemu przemocy świadczą również badania przeprowadzone w 2014 roku na zlecenie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej w ramach projektu „Diagnoza i porównanie skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz ocena efektywności działań podejmowanych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie”. Wynika z nich, że co trzeci respondent zna osobiście w swoim otoczeniu/sąsiedztwie takie rodziny, o których słyszał lub wie, że dochodzi w nich do różnych form przemocy wobec kobiet. Przypadki przemocy wobec mężczyzn zna natomiast co piąty ankietowany. Z deklaracji osób biorących udział w badaniu wynika, że odsetek osób doświadczających przemocy w ciągu całego swojego życia kształtował się na poziomie 24,7%. Przemoc w rodzinie stanowi jeden z głównych problemów współczesnych państw na całym świecie. Przeciwdziałanie temu zjawisku powinno zajmować więc priorytetowe miejsce wśród zadań realizowanych zarówno na szczeblu krajowym, jak i lokalnym.

Wyniki badań ogólnopolskich dotyczące krzywdzenia dzieci są niepokojące: siedmiu na dziesięciu nastolatków w wieku 11-17 lat doświadczyło w swoim życiu przynajmniej jednej z siedmiu kategorii krzywdzenia, przemocy ze strony bliskich dorosłych doświadczyło 41%, a świadkami przemocy domowej było 15% badanych uczniów. Doświadczanie przemocy w rodzinie niesie za sobą poważne konsekwencje zarówno w okresie dorastania, jak i w dorosłym życiu, a dodatkowo zachowania przemocowe mogą zostać dziedziczone, tzn. przeniesione na dzieci osoby krzywdzonej w przyszłości. Mając na uwadze szeroko dostępną wiedzę o następstwach stosowania przemocy wobec dzieci, szczególnie niepokojące jest to, że część społeczeństwa nadal próbuje stosowanie kar cielesnych w procesie wychowania. Z Raportu Rzecznika Praw Dziecka z 2017 roku wynika, że połowa Polaków uważa (52%), iż są sytuacje, kiedy dziecko należy ukarać kłapsem, a zdecydowani przeciwnicy takich zachowań stanowią jedynie 21% społeczeństwa.

Z „Ogólnopolskiej diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie” z 2019 roku wynika fakt, że zwiększa się świadomość Polaków na temat zjawiska przemocy w rodzinie. Badanie pokazało, że około 85-90% Polaków identyfikuje różne sytuacje, które świadczą o występowaniu przemocy jako nieakceptowalne. Jednak nadal około 10% dorosłych uznaje zachowania przemocowe za normalne. Ponadto zdaniem 72% respondentów prawo w Polsce w niedostatecznym stopniu chroni osoby doznające przemocy w rodzinie.

W 2019 roku na zlecenie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej przeprowadzone zostało również badanie pn. „Badanie skuteczności pomocy udzielanej osobom dotkniętym przemocą w rodzinie”. Biorący w nim udział specjaliści z zakresu wsparcia osób i rodzin dotkniętych problemem przemocy oraz same osoby jej doznające pozytywnie opowiedziały się za krajowym systemem wsparcia. Szczególną rolę w pracy zespołów interdyscyplinarnych i innych jednostek pełni procedura „Niebieskie Karty”, którą stosuje się w przypadku 90% osób doznających przemocy w rodzinie lub które objęte są pomocą jakichkolwiek służb, instytucji lub organizacji.

UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249) do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Program ma istotne znaczenie dla realizacji celów polityki społecznej w skali lokalnej. Kolejne obowiązki przypisane gminie przez ustawodawcę to:

- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, szczególnie poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu kompetencji opiekuńczych i wychowawczych rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą,
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Zatem redakcja niniejszego dokumentu stanowi wypełnienie jednego ze wskazań ustawy, pozwala jednocześnie na dokonanie szczegółowej analizy problemu oraz prezentuje konkretne metody przeciwdziałania przemocy występującej w społeczności lokalnej, jaką tworzą na co dzień mieszkańcy Miasta Radlin. **Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie Miasta Radlin na lata 2021-2027** jest kontynuacją działań podejmowanych w ramach realizacji wcześniejszego dokumentu, tj. Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie dla Radlina na lata 2016-2020 (*Uchwała nr S.0007.093.2015 Rady Miejskiej w Radlinie z dnia 24 listopada 2015 r.*). Istotnym elementem Programu jest zatem dalsze wprowadzanie w życie działań mających na celu z jednej strony podnoszenie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie oraz promowanie metod wychowawczych bez używania przemocy, a z drugiej strony zapewnienie ochrony i udzielanie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, a także upowszechnianie informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy zarówno osobom dotkniętym przemocą, jak i stosującym przemoc w rodzinie.

PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGRAMU

Poniżej wymieniono podstawowe akty prawne podejmujące temat przeciwdziałania przemocy i regulujące postępowanie różnych podmiotów w stosunku do sprawców oraz ofiar przemocy w rodzinie. Stanowią one również fundament prawny dla zapisów **Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie Miasta Radlin na lata 2021-2027.**

Program będzie realizowany w oparciu o następujące dokumenty normujące problematykę przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1249);
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.);
- ustawa z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 821 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1119);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 2050 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1372);
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1057 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 360 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1359);
- ustawa z dnia 25 lutego 1997 r. Kodeks karny (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1444 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 534 z późn. zm.).

Ponadto Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie Miasta Radlin jest spójny z:

- Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2021, którego celem głównym jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Polsce. W Programie określono 4 podstawowe obszary zawierające kierunki działań:
 - 1. Profilaktyka, diagnoza społeczna i edukacja społeczna:** obszar kierowany do ogółu społeczeństwa, w tym do osób i rodzin zagrożonych przemocą w rodzinie.
 - 2. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie:** obszar kierowany do osób dotkniętych przemocą w rodzinie, jak również do właściwych służb lub podmiotów zajmujących się ochroną i pomocą osobom dotkniętym przemocą.
 - 3. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie:** obszar kierowany do osób stosujących przemoc w rodzinie, jak również do właściwych służb lub podmiotów zajmujących się oddziaływaniem na osoby stosujące przemoc.
 - 4. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:** obszar kierowany do przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Radlinie na lata 2021-2027;
- Miejskim programem profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na rok 2021.

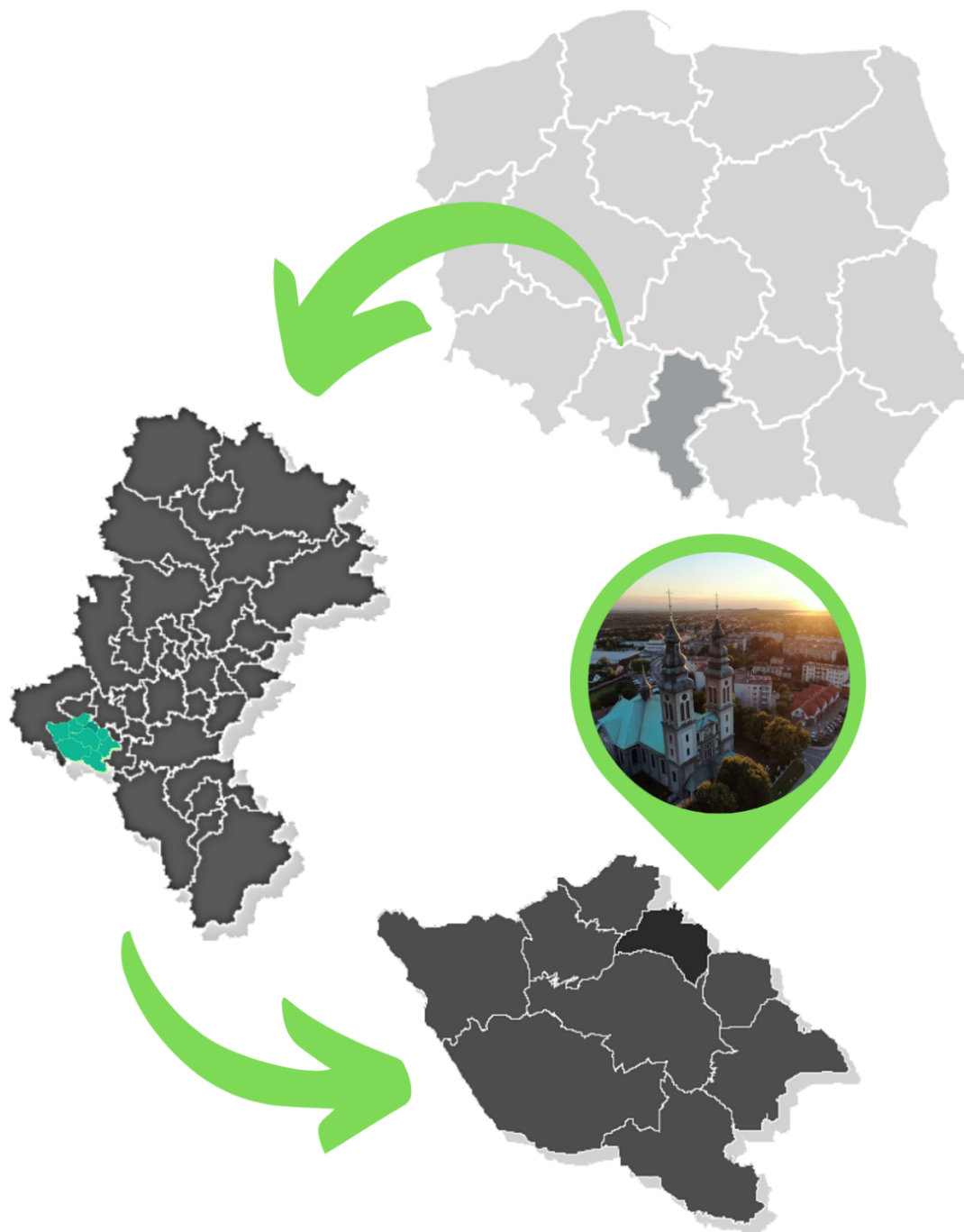
Niniejszy dokument został opracowany na podstawie materiałów, sprawozdań i danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Radlinie.

CHARAKTERYSTYKA MIASTA RADLIN

Miasto Radlin znajduje się w północnej części powiatu wodzisławskiego, który położony jest w południowo-zachodniej części województwa śląskiego. Teren miasta obejmuje powierzchnię 12,5 km², co stanowi 4,4% powierzchni powiatu wodzisławskiego. Miasto sąsiaduje z gminą Marklowice, Pszów, Rybnik, Rydułtowy oraz Wodzisław Śląski.

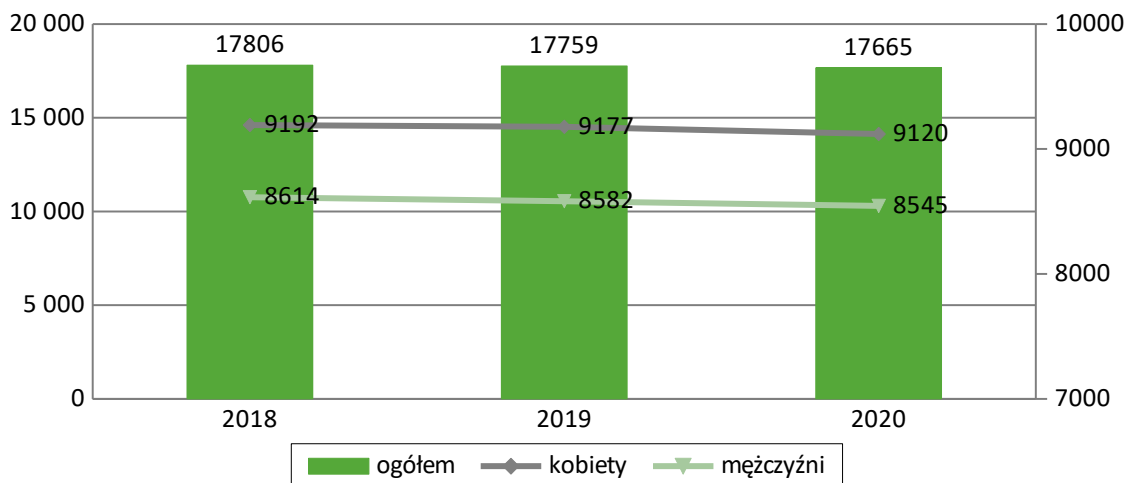
Rysunek 1. Położenie Miasta Radlin

Rysunek 2. Położenie Miasta Radlin

Miasto Radlin liczy łącznie 17 665 mieszkańców (stan na 31.12.2020 roku). W ciągu ostatnich lat populacja miasta nieznacznie się zmniejszyła, a spadek w 2020 roku w stosunku do 2018 roku wyniósł 0,8%. Pod względem płci zauważalną przewagę miały kobiety, które w 2020 roku stanowiły 51,6% liczby wszystkich mieszkańców (9 120 osób), z kolei liczba mężczyzn wyniosła 8 545 osób (48,4%).

Wykres 1. Liczba mieszkańców Miasta Radlin z podziałem na płeć w latach 2018-2020

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Przyrost naturalny to różnica między liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów. Mimo wahań się wysokość przyrostu naturalnego w mieście to stale przyjmował on wartości ujemne. W 2020 roku urodziło się 154 dzieci, natomiast zmarło 215 obywateli miasta, przez co wartość wskaźnika wyniosła -61, co odpowiada przyrostowi naturalnemu -3,44 na 1000 mieszkańców. W porównaniu do lat poprzednich, w 2020 roku urodziła się najmniejsza liczba dzieci oraz odnotowano największą liczbę zgonów.

Tabela 1. Przyrost naturalny w Mieście Radlin na przestrzeni lat 2018-2020

wyszczególnienie	2018	2019	2020
urodzenia żywe	180	164	154
zgony	210	188	215
przyrost naturalny	-30	-24	-61

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Struktura ludności Miasta Radlin według ekonomicznych grup wieku (stan na koniec 2020 roku) przedstawia się następująco:

- 18,5% mieszkańców miasta jest w wieku przedprodukcyjnym – 17 lat i mniej;
- 60,0% osób jest w wieku produkcyjnym (kobiety – 18-59 lat, mężczyźni 18-64 lat);
- 21,5% populacji jest w wieku poprodukcyjnym (kobiety – 60 lat i więcej, mężczyźni – 65 lat i więcej).

Poniższa tabela przedstawia ekonomiczne grupy wieku w mieście na przestrzeni lat 2018-2020. W tym okresie dostrzegalny jest stopniowy wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności, przy jednoczesnym spadku udziału osób w wieku produkcyjnym. Z kolei odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym utrzymywał się w omawianym okresie na zbliżonym poziomie.

Tabela 2. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w latach 2018-2020 (w procentach)

wyszczególnienie	2018	2019	2020
wiek przedprodukcyjny	18,5	18,4	18,5
wiek produkcyjny	61,0	60,5	60,0
wiek poprodukcyjny	20,5	21,1	21,5

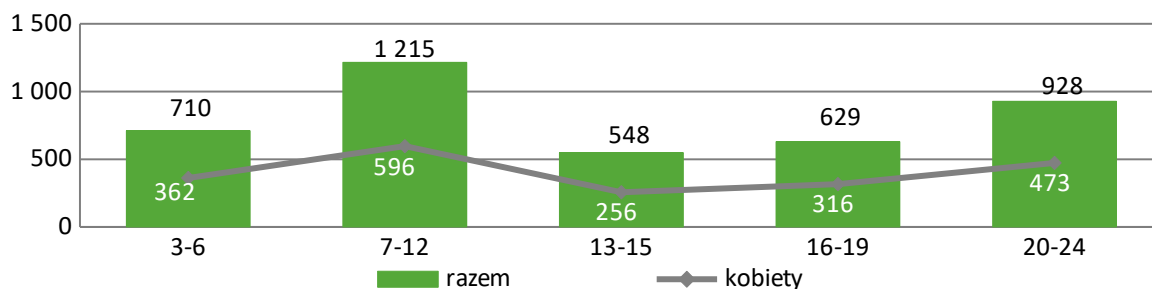
Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Rozbudowana infrastruktura sportowa, rekreacyjna, czy kulturalna to ważny aspekt funkcjonowania Miasta Radlin, która ma kluczowy wpływ na podnoszenie jakości życia mieszkańców.

Działalność kulturalną na terenie miasta prowadzi między innymi **Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Radlinie, Miejski Ośrodek Kultury w Radlinie, Miejska Biblioteka Publiczna w Radlinie** wraz z filią, **Świetlica Środowiskowa KOLIBA** oraz **Ognisko Pracy Pozaszkolnej**. Ponadto, szeroka działalność na rzecz lokalnej społeczności, w szczególności osób starszych, z niepełnosprawnościami, dzieci i młodzieży oraz rodzin zamieszkujących dzielnicę Marcel, podejmowana jest przez utworzone w wyniku rewitalizacji osiedla Emma w 2020 roku **Centrum Usług Społecznych**. Wszystkie wskazane wyżej placówki oferują mieszkańcom różnorodne zajęcia sportowo-artystyczne, spotkania, prelekcje, warsztaty, a także organizują przedstawienia, występy i konkursy zarówno dla najmłodszych, jak i starszych mieszkańców miasta. Ponadto, CUS udostępnia bezpieczną przestrzeń do aktywnego i ciekawego spędzania czasu wolnego dla osób starszych i z ograniczoną mobilnością, co dodatkowo umożliwia ich opiekunom dopełnienie innych obowiązków i odpoczynek.

W wieku potencjalnej nauki (3-24 lata) w 2020 roku było 4 030 mieszkańców Miasta Radlin. Rozpatrując kwestię ludności miasta z podziałem na poszczególne edukacyjne grupy wiekowe, możemy zauważyć, że najwięcej osób miało wówczas 7-12 lat (1 215 osób). Na drugim miejscu pod tym względem znalazły się osoby mające 20-24 lata (928 osób), natomiast na trzecim mające 3-6 lat (710 osób). Udział kobiet w grupie osób w wieku potencjalnej nauki jest niemal taki sam jak mężczyzn. W 2020 roku w wieku 3-24 lat były 2 003 dziewczęta oraz 2 027 chłopców. Ludność miasta według edukacyjnych grup wieku z podziałem na płeć w 2020 roku prezentuje poniższy wykres.

Wykres 2. Ludność Miasta Radlin według edukacyjnych grup wieku z podziałem na płeć w 2020 roku

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Miasto Radlin jest organem prowadzącym dla licznych jednostek oświatowych zlokalizowanych na jego obszarze. Wśród publicznych jednostek organizacyjnych realizujących zadania z zakresu wychowania i dydaktyki znajdują się:

- Szkoła Podstawowa nr 1 im. Adama Mickiewicza;
- Sportowa Szkoła Podstawowa nr 2 im. Komisji Edukacji Narodowej;
- Szkoła Podstawowa nr 3 im. Ziemi Radlińskiej;
- Szkoła Podstawowa nr 4 im. Gustawa Morcinka.

Ponadto, Miasto Radlin organizuje opiekę i zajęcia wychowawcze nad młodszymi dziećmi w ramach samorządowych przedszkoli, m.in.:

- Przedszkole Publiczne nr 1 im. Gromadki Misia Uszatka;
- Przedszkole Publiczne nr 2 im. Jasia i Małgosi;
- Przedszkole Publiczne nr 3 im. Akademii Wesołych Bajtli.

W mieście opiekę nad najmłodszymi mieszkańcami świadczy Klub Dziecięcy „Pinokio”, do którego rodzice dzieci do 3 roku życia mogą zapisać swoje pociechy. Niemniej, jest to placówka prywatna, a na obszarze Miasta Radlin nie funkcjonuje żłobek/klub dziecięcy prowadzony przez władze samorządowe.

ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE WŚRÓD MIESZKAŃCÓW MIASTA RADLIN

Działaniami mającymi na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie w Mieście Radlin zajmuje się **Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie**. Zespół Interdyscyplinarny tworzy Burmistrz Miasta, powołując do niego przedstawicieli: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia i organizacji pozarządowych. W skład zespołu interdyscyplinarnego wchodzi także kuratorzy sądowi

oraz prokuratorzy. Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1249):

1. Zespół interdyscyplinarny realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.
2. Zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3 i 5, oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności przez:
 - 1) diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie;
 - 2) podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
 - 3) inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
 - 4) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
 - 5) inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Dane na temat zasobów instytucjonalnych umożliwiających realizację **Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie** wraz z obszarami ich działania przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 3. Dane na temat zasobów instytucjonalnych umożliwiających realizację Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie wraz z obszarami ich działania

Instytucja	Obszar działania
Ośrodek Pomocy Społecznej	<ul style="list-style-type: none"> ➤ wczesna diagnoza, ➤ poradnictwo, ➤ udzielanie wsparcia finansowego i rzeczowego, ➤ wydawanie ulotek edukacyjno-informacyjnych, ➤ organizowanie pomocy psychologicznej dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, ➤ prowadzenie lokalnych kampanii edukacyjnych, ➤ udział w ogólnopolskich kampaniach społecznych związanych z profilaktyką przemocy i uzależnień, ➤ obsługa organizacyjno-techniczna Zespołu Interdyscyplinarnego, ➤ uczestnictwo w realizacji procedury „Niebieskie Karty”.
Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	<ul style="list-style-type: none"> ➤ realizacja działań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.
Placówki oświatowe	<ul style="list-style-type: none"> ➤ wczesna diagnoza, ➤ uczestnictwo w realizacji procedury „Niebieskie Karty”, ➤ realizacja projektów profilaktycznych podejmujących

Komisariat Policji	<ul style="list-style-type: none">problematykę przemocy,➤ udział w kampaniach edukacyjno-informacyjnych.➤ uczestnictwo w realizacji procedury „Niebieskie Karty”,➤ podejmowanie interwencji w przypadku naruszenia przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
Ochrona zdrowia	<ul style="list-style-type: none">➤ wczesna diagnoza,➤ przekazywanie informacji na temat różnych form pomocy,➤ uczestnictwo w realizacji procedury „Niebieskie Karty”.
Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i grupy robocze	<ul style="list-style-type: none">➤ diagnozowanie problemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,➤ podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,➤ inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą w rodzinie,➤ rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,➤ inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc,➤ opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie,➤ monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy,➤ dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań,➤ realizacja procedury „Niebieskie Karty”.

Źródło: opracowanie własne

Kluczowym zasobem Miasta Radlin w zakresie wsparcia osób doznających lub stosujących przemoc jest **Punkt Interwencji Kryzysowej wraz z Punktem Konsultacyjnym dla Rodzin**, które działają w strukturze Ośrodka Pomocy Społecznej w Radlinie.

W Punkcie Interwencji Kryzysowej oraz Punkcie Konsultacyjnym świadczone jest specjalistyczne wsparcie mieszkańcom miasta, którzy doświadczają różnego rodzaju trudności i przeżywają życiowy kryzys związany z przemocą w rodzinie, uzależnieniami, konfliktami oraz problemami wychowawczymi. Zarówno rodziny, jak i osoby samotne korzystają z profesjonalnego wsparcia psychologicznego, polegającego m.in. na psychoedukacji w związku z problemem przemocy, wypracowaniu metod przezwycięzania trudności i kryzysów, motywowaniu do zmian, wzmacnianiu kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców, pracy socjalnej, a także udzielaniu schronienia osobom doznającym przemocy. Specjaliści świadczący pomoc i wsparcie w PIK w Radlinie udzielają porad rodzinnych i socjalnych w poniedziałki, środy oraz piątki, natomiast poradnictwo psychologiczne odbywa się we wtorki.

Istotny wpływ na kształtowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy mają placówki wsparcia dziennego organizujące czas wolny dla dzieci i młodzieży. **Świetlica Środowiskowa KOLIBA** prowadzi szeroką działalność profilaktyczną, organizuje

zajęcia socjoterapeutyczne, korekcyjne i kompensacyjne oraz świadczy ogólną opiekę nad 20-25 dziećmi w wieku 6-16 lat, w szczególności z rodzin niepełnych, wielodzietnych, niewydolnych wychowawczo oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. Dodatkowo dla dzieci chcących kreatywnie spędzać wolny czas działalność prowadzi **Ognisko Pracy Pozaszkolnej**, którego jednym ze spektrum zadań jest rozpoznawanie i profilaktyka zachowań przemocowych w lokalnej społeczności. Placówki wsparcia mają kluczowy wpływ na rozwój społeczny dzieci i ich integrację z rówieśnikami oraz rodzinami. Podczas prowadzonych zajęć mają możliwość rozwijania swoich zainteresowań w przyjaznej atmosferze, ale także nabywać niezbędne umiejętności, jak radzić sobie z problemami i rozwiązywać trudne sytuacje bez użycia przemocy oraz w jaki sposób chronić się przed zachowaniami ryzykownymi, czyli m.in. spożywaniem alkoholu i sięganiem po inne używki.

Można wyróżnić także podmioty będące pomocne w rozwiązywaniu problemów dotyczących przemocy, szczególnie w zakresie prowadzenia działalności profilaktycznej, takie jak:

- Miejska Biblioteka Publiczna,
- Miejski Ośrodek Kultury,
- Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Wodzisławiu Śląskim,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wodzisławiu Śląskim,
- instytucje kościelne,
- lokalne organizacje pozarządowe.

Zasoby ludzkie:

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w zakresie realizacji **Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie** współpracuje z osobami zawodowo zajmującymi się problemem przemocy w rodzinie na szczeblu gminnym oraz powiatowym, do których należą m.in.:

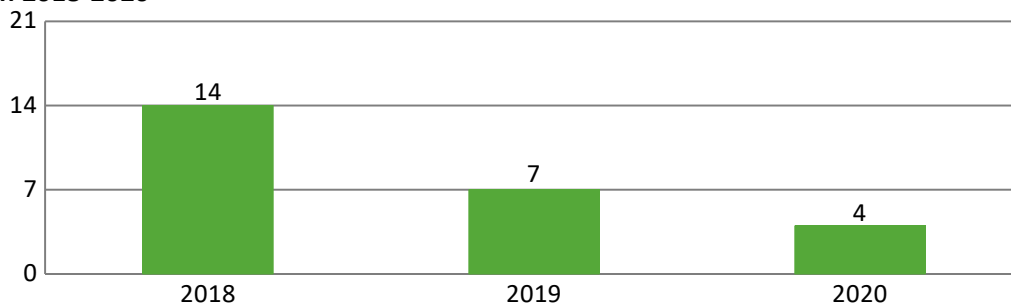
- pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie,
- psychologów, psychoterapeuców i pedagogów,
- funkcjonariusze Policji,
- kuratorzy społeczni oraz zawodowi,
- pracownicy socjalni,
- prawnicy,
- lekarze pierwszego kontaktu,
- członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY W RODZINIE NA TERENIE MIASTA RADLIN

ANALIZA DANYCH ZASTANYCH

Na przestrzeni lat 2018-2020 znacząco zmniejszyła się liczba rodzin, które otrzymały pomoc i wsparcie z Ośrodka Pomocy Społecznej w Radlinie z powodu przemocy w rodzinie. W 2018 roku wsparciem objęto 14 rodzin, w roku kolejnym o połowę mniej, tj. 7 rodzin, natomiast w 2020 roku liczba rodzin przeżywających kryzys z powodu przemocy, którym udzielono wsparcia finansowego z pomocy społecznej, wyniosła 4. Oznacza to, że w latach 2018-2020 ogólna liczba rodzin korzystających z pomocy OPS z tego powodu zmniejszyła się o 71%.

Wykres 3. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu przemocy w rodzinie w latach 2018-2020

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok

Kolejną analizowaną kwestią są dane statystyczne dotyczące działań Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz grup roboczych na przestrzeni lat 2018-2020. W 2020 roku podobnie jak w latach poprzednich liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego wyniosła 4, co oznacza, że członkowie Zespołu spotykali się raz na kwartał, do czego zobowiązuje go aktualny stan prawny. W celu bezpośredniej pracy z rodzinami, w których dochodzi do zachowań przemocowych w ramach Zespołu, powoływane są grupy robocze. Na przestrzeni ostatnich trzech lat liczba grup oraz ich posiedzeń sukcesywnie malała, co wskazuje na zmniejszanie się liczby indywidualnych przypadków przemocy oraz ogólnej skali problemu. W 2020 roku 38 grup roboczych spotkało się łącznie 113 razy, co w porównaniu do 2018 roku oznacza spadek w wysokości 19% w przypadku liczby grup i 36% w kontekście odbytych posiedzeń.

Tabela 4. Dane statystyczne dotyczące działań Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i grup roboczych w latach 2018-2020

LP.	wyszczególnienie	2018	2019	2020
1	liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	4	4	4
2	liczba utworzonych grup roboczych	47	42	38
3	liczba posiedzeń grup roboczych	177	138	113

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2018, 2019 i 2020 rok

W 2020 roku objęte pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych były 54 rodziny, czyli o 13 rodzin mniej niż w roku poprzednim i o 21 mniej niż w roku 2018. W 2020 roku wsparcie zostało udzielone łącznie 198 członkom rodzin, w których dochodziło do zachowań przemocowych, w tym: 65 kobietom, 66 mężczyznom oraz 67 dzieciom. Należy zaznaczyć, że przemoc w rodzinie często dotyka również osoby starsze oraz z niepełnosprawnościami i ma to miejsce zarówno w przypadku kobiet, mężczyzn, a także dzieci. Analizując zmiany zachodzące na przestrzeni ostatnich 3 lat, można zauważyć spadek liczby rodzin oraz ich członków, z którymi członkowie ZI prowadzili pracę. Pozytywne zmiany nastąpiły wśród większości grup, niemniej należy zauważyć, że nastąpił wzrost liczby kobiet w wieku poprodukcyjnym oraz mężczyzn z niepełnosprawnościami dotkniętych problemem przemocy. Wśród osób, z którymi prowadzone są działania w ramach działalności Zespołu Interdyscyplinarnego, należy wskazać również znaczny udział dzieci, których liczba utrzymuje się na podobnym poziomie, jak w przypadku kobiet i mężczyzn oraz dzieci z niepełnosprawnościami.

Tabela 5. Liczba osób i rodzin objętych pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w latach 2018-2020

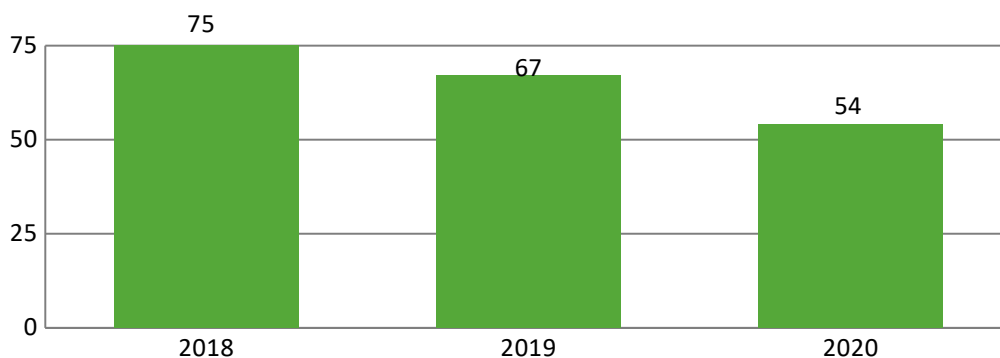
LP.	wyszczególnienie	2018	2019	2020
1	liczba rodzin	75	67	54
2	liczba osób, z czego:	253	223	198
3	liczba dzieci	78	63	67
4	w tym: z niepełnosprawnościami	3	3	2
5	liczba kobiet	88	83	65
6	w tym: starszych	15	13	16
7	w tym: z niepełnosprawnościami	4	2	2
8	liczba mężczyzn	87	77	66
9	w tym: starszych	21	16	14
10	w tym: z niepełnosprawnościami	2	1	3

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2018, 2019 i 2020 rok

Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się na podstawie procedury „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Procedura ta obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. Przedstawiciele podmiotów wyżej wymienionych, realizują procedurę „Niebieskie Karty” w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego. W przypadku uzyskania w toku prowadzonych czynności służbowych

lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny, bądź przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie następuje wszczęcie procedury poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A”. W ciągu analizowanych lat procedurą „Niebieskie Karty” objęto wszystkie rodziny, z którymi członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego prowadzili pracę. Corocznie odnotowywana jest mniejsza liczba rodzin, wobec których prowadzone są działania, a w 2020 roku było ich 54.

Wykres 4. Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” w latach 2018-2020

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2018, 2019 i 2020 rok

W 2020 roku procedurę „Niebieskie Karty” wszczęto wobec 36 rodzin i wypełniono wówczas 38 formularzy „Niebieska Karta – A”. Ponadto w omawianym roku sporządzono 39 formularzy „Niebieska Karta – C” oraz 29 formularzy „Niebieska Karta – D”. W stosunku do 2018 roku zmniejszyła się liczba rodzin, wobec których wszczęto procedurę oraz liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta – A” i „Niebieska Karta – D”, jednakże liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta – C” pozostała na stałym poziomie.

Tabela 6. Dane statystyczne dotyczące procedury „Niebieskie Karty” w latach 2018-2020

LP.	wyszczególnienie	2018	2019	2020
1	liczba rodzin, wobec których wszczęto procedurę	39	41	36
2	liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta – A”	46	47	38
3	liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta – C”	39	39	39
4	liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta – D”	44	36	29

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2018, 2019 i 2020 rok

Do wszczęcia procedury „Niebieskie Karty” uprawnieni są odbywający służbę policjanci, pracownicy socjalni zatrudnieni w jednostce pomocy społecznej, przedstawiciele Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz pracownicy ochrony zdrowia i systemu oświaty. W 2020 roku podobnie jak w latach ubiegłych większość, bo 74%, procedur zostało uruchomionych przez funkcjonariuszy Policji na skutek przeprowadzonych interwencji domowych oraz zawiadomień złożonych w Komisariacie Policji w Radlinie. Znaczna część działań wobec rodzin z problemem przemocy została zainicjowana również przez pracowników socjalnych, tj. 8 w przedmiotowym roku.

Indywidualne, pojedyncze przypadki przemocy w rodzinie są obserwowane i zgłaszane poprzez wszczęcie procedury także przez pracowników placówek ochrony zdrowia oraz pedagogów szkolnych.

Tabela 7. Dane dotyczące wszczęcia procedury „Niebieskie Karty” w latach 2018-2020

LP.	wyszczególnienie	2018	2019	2020
1	Policja	50	31	28
2	Ośrodek Pomocy Społecznej	12	14	8
3	jednostki oświatowe	2	1	2
4	placówki ochrony zdrowia	0	1	0
5	łącznie	64	47	38

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2018, 2019 i 2020 rok

W latach 2018-2020 liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” zmniejszyła się o 26%. W 2020 roku zakończono ich 41, czyli o 11 mniej niż w 2019 roku oraz o 14 mniej niż w roku 2018. Głównym powodem zakończenia procedury w rodzinach z problemem przemocy jest jej ustanie na skutek podejmowanych przez grupy robocze działań, jednakże co roku zdarzają się przypadki, w których procedura zostaje zainicjowana bez wystarczających przesłanek i jest ona zakańczana z powodu braku zasadności podejmowanych działań.

Tabela 8. Dane statystyczne dotyczące zakończonych procedur „Niebieskie Karty” w latach 2018-2020

LP.	wyszczególnienie	2018	2019	2020
1	liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty”	55	52	41
2	w tym: z powodu ustania przemocy	49	44	38
3	w tym: z powodu braku zasadności podejmowanych działań	6	8	3

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2018, 2019 i 2020 rok

Analizując dane statystyczne Zespołu Interdyscyplinarnego, można zauważyć alarmującą zależność – znacząca większość osób doznających przemocy w swojej rodzinie to kobiety i dzieci. Do zachowań przemocowych w stosunku do mężczyzn dochodzi znacznie rzadziej. W 2020 roku w mieście przemocy doświadczyło łącznie 118 osób, w tym 48 kobiet, 62 dzieci oraz 8 mężczyzn.

Tabela 9. Dane dotyczące osób doznających przemocy w mieście w latach 2018-2020

LP.	wyszczególnienie	2018	2019	2020
1	kobiety	69	60	48
2	mężczyźni	4	9	8
3	dzieci	76	63	62
4	łącznie	149	132	118

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2018, 2019 i 2020 rok

Mieszkańcy Miasta Radlin w przypadku doświadczania lub stosowania przemocy wobec swoich bliskich mają możliwość skorzystania ze specjalistycznego wsparcia socjalnego, rodzinnego

i psychologicznego świadczonego w Punkcie Interwencji Kryzysowej wraz z Punktem Konsultacyjnym dla Rodzin. Ponadto, osoby stosujące przemoc kierowane są do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wodzisławiu Śląskim oraz organizacji pozarządowych, które świadczą profesjonalną pomoc terapeutyczną oraz organizują programy korekcyjno-edukacyjne.

Z pomocy psychologa świadczącego wsparcie w Punkcie Interwencji Kryzysowej w 2020 roku skorzystało łącznie 14 osób, natomiast pomoc pracownika socjalnego w zakresie wsparcia rodzinnego i socjalnego uzyskało 65 mieszkańców miasta. Przez ostatnie lata zauważalne jest wysokie zapotrzebowanie mieszkańców na wsparcie w formie specjalistycznego poradnictwa. Niemniej liczba osób, którym udzielono pomocy psychologicznej wahała się i utrzymywała na stosunkowo niskim poziomie, co związane jest z 3-godzinną dostępnością specjalisty w tygodniu.

Tabela 10. Dane statystyczne dotyczące osób i rodzin dotkniętych przemocą korzystających ze wsparcia psychologicznego w latach 2018-2020

LP.	wyszczególnienie	2018	2019	2020
1	osoby, którym udzielono wsparcia psychologicznego	22	10	14
2	osoby, którym udzielono wsparcia rodzinnego i socjalnego	73	69	65

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2018, 2019 i 2020 rok

Istotną rolę w systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i wsparcia ofiar przemocy pełni Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, której kompetencje umożliwiają kontaktowanie się z osobami nadużywającymi alkoholu w związku ze stosowaniem przez nie przemocy wobec swoich bliskich oraz podejmowanie odpowiednich działań. W 2020 roku członkowie MKRPA skontaktowali się z 25 mieszkańcami miasta nadużywającymi alkoholu i wykazującymi zachowania przemocowe, a także motywowali ich do udziału w programach edukacyjno-korekcyjnych dla osób stosujących przemoc. Członkowie MKRPA kontaktowali się również z 9 członkami rodzin tych osób w celu zdiagnozowania ich sytuacji i podjęcia odpowiednich kroków. W ostatnich latach nastąpił znaczący, 52% spadek liczby osób uzależnionych stosujących przemoc i niewielki wzrost liczby osób doznających przemocy, z którymi kontaktowali się członkowie MKRPA.

Tabela 11. Dane statystyczne dotyczące osób i rodzin dotkniętych przemocą korzystających ze wsparcia psychologicznego w latach 2018-2020

LP.		2018	2019	2020
1	liczba osób stosujących przemoc i nadużywających alkoholu, z którymi kontaktowali się członkowie MKRPA	52	51	25
2	liczba osób doznających przemocy, z którymi kontaktowali się członkowie MKRPA	8	9	9

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2018, 2019 i 2020 rok

Osoby z problemem przemocy w rodzinie mają również możliwość uczestnictwa w grupie wsparcia prowadzonej przy Punkcie Interwencji Kryzysowej. Grupa samopomocowa utworzona została w 2019 roku i w jej spotkaniach uczestniczyło wówczas 6 osób, natomiast w 2020 roku

3 osoby. Ponadto, ze względu na wystąpienie pandemii koronawirusa SARS-CoV-2 działalność grupy musiała zostać zawieszona.

Dodatkowo działania prewencyjne wśród rodzin podejmowane są przez funkcjonariuszy Komisariatu Policji w Radlinie oraz Straży Miejskiej. Policjanci podejmują interwencje domowe, a w przypadku rozpoznania przejawów przemocy uruchamiają procedurę „Niebieskie Karty”.

Działalność instytucji pomocy społecznej w zakresie wsparcia rodzin i osób z problemem przemocy świadczona jest wieloaspektowo na wysokim poziomie przez psychologa i pracowników socjalnych. Niemniej, niewykorzystane pozostają możliwości w aspekcie udzielenia schronienia osobom doznającym przemocy, a skala problemu w mieście wskazuje na potrzebę rozbudowania lokalnego systemu wsparcia, m.in. poprzez utworzenie mieszkań chronionych dla osób doznających przemocy. Takie działanie w pełni umożliwiłoby mieszkańcom dotkniętym tym problemem odizolowanie się od dotychczasowego środowiska oraz podjęcie terapii i działań w celu ustabilizowania swojej sytuacji życiowej.

■ DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Na przełomie maja i czerwca 2021 roku na terenie Miasta Radlin przeprowadzone zostało badanie ankietowe, którego celem było poznanie opinii oraz postaw mieszkańców na temat problemu alkoholowego, nikotynowego, narkotykowego, **przemocy w rodzinie, przemocy rówieśniczej**, cyberprzemocy, uzależnień behawioralnych, profilaktyki, rynku pracy, ubóstwa, wykluczenia społecznego, niepełnosprawności, bezdomności, osób starszych oraz zapotrzebowania na usługi społeczne, a docelowo opracowanie *Diagnozy Problemów Społecznych na terenie Miasta Radlin*. W tym celu badanie zrealizowano wśród:

- 123 dorosłych mieszkańców Miasta Radlin,
- 119 uczniów szkół podstawowych,
- a także sprzedawców napojów alkoholowych.

Do głównych wniosków z badania przeprowadzonego wśród **uczniów** należy:

Skala przemocy

- Przemocy kiedykolwiek w życiu doznał **co czwarty respondent** (25%).
- Do stosowania przemocy przyznała się podobna część uczniów. Na pytanie „czy kiedykolwiek doszło do sytuacji, w której zastosowałeś/aś przemoc wobec drugiej osoby” twierdzącej odpowiedzi udzieliło **24% respondentów**.
- **Najczęstszym rodzajem doznawanej przez uczniów przemocy jest przemoc psychiczna** – wskazało na nią 19% ankietowanych. Doświadczenie przemocy fizycznej zadeklarowało natomiast 10% respondentów, natomiast zaniedbania i przemocy seksualnej doświadczyło 3%

uczniów.

- W świetle wniosków zawartych w Diagnozie można stwierdzić, że wśród uczniów stosujących przemoc, zdecydowanie dominują osoby dopuszczające się przemocy fizycznej (16%) oraz psychicznej (14%).

Przemoc rówieśnicza

- Z przeprowadzonego wśród uczniów badania ankietowego wynika, że większość respondentów, którzy doświadczyli przemocy, doznali jej ze strony kolegów ze szkoły (13% spośród całej próby badawczej).
- Podobnie sytuacja wygląda w przypadku stosowania przemocy – większość ankietowanych stosowała ją wobec swoich rówieśników (16% spośród całej próby badawczej).
- Istotnym wnioskiem z odpowiedzi uczniów jest fakt, że problem przemocy w szkole występuje w zauważalnej skali – **w swojej szkole dostrzega ją niemal połowa uczniów (46%)**, przy czym 8% uważa, że dochodzi do niej często, 21% – czasami, a 17% – rzadko.

Przemoc w rodzinie

- W badaniu diagnozującym część uczniów zwróciła uwagę, że osobami stosującymi wobec nich przemoc byli rodzice – **doznanie przemocy ze strony mamy zadeklarowało 3% spośród wszystkich ankietowanych, a ze strony taty – kolejne 3%**.
- Wyniki badań wskazują na **występowanie przemocy w 3% rodzin** ankietowanych, taki bowiem odsetek badanych przyznał, że doznaje bezpośredniej przemocy w swoim domu.

Zebrane od **dorostłych mieszkańców** miasta odpowiedzi pozwoliły stwierdzić, że:

- Problem przemocy dotyczy bezpośrednio **2% mieszkańców miasta**, którzy stwierdzili, że w ich domu występuje przemoc.
- Znajomość kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą doświadczającą przemocy w swoim domu, zadeklarował co siódmy mieszkaniec, tj. 15%.
- Bazując na wnioskach z Diagnozy, można również stwierdzić, że problemu przemocy doświadczyła i stosowała niewielka część dorosłych mieszkańców. Przemocy doznało 5% osób dorosłych, a stosowało ją 2%.
- Z zebranych odpowiedzi mieszkańców Miasta Radlin wynika, iż najczęściej doświadczali przemocy psychicznej (*83% spośród tych, którzy doświadczyli przemocy*), a także przemocy fizycznej i mobbingu (33%).
- W ankiecie pojawiło się również pytanie o osoby stosujące przemoc. Okazało się, że mieszkańcy najczęściej doświadczali przemocy ze strony nieznanymi osób (*50% spośród tych, którzy doświadczyli przemocy*) oraz **partnera/partnerki (33%)**.

- **Połowa osób, które doświadczyły przemocy przyznała, że wystąpiła ona w domu**, a co trzeci respondent podał, iż miało to miejsce w pracy *(33% spośród tych, którzy doświadczyli przemocy)*.

Stosowanie kar fizycznych wobec dzieci

- Istotnym wnioskiem płynącym z przeprowadzonej diagnozy jest również fakt, że 13% mieszkańców nie wie, czy stosowanie kar fizycznych wobec dzieci jest dobrą metodą wychowawczą, natomiast **4% ocenia ją pozytywnie**.
- Z zebranych danych wynika, że przemoc 2% dorosłych mieszkańców była stosowana wobec dziecka/dzieci i miała charakter przemocy fizycznej.

ANALIZA SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> – Prowadzenie różnorodnej działalności kulturalnej pozytywnie wpływającej na rozwój dzieci i młodzieży. – Rozwinięta infrastruktura kulturalna, sportowa i rekreacyjna oraz intensyfikacja działań w zakresie animowania czasu wolnego dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych. – Zasoby instytucjonalne i ludzkie działające w obszarze wsparcia osób i rodzin z problemem przemocy oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny, Punkt Interwencji Kryzysowej wraz z Punktem Konsultacyjnym dla Rodzin, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Świetlica Środowiskowa KOLIBA, Ognisko Pracy Pozaszkolnej). – Funkcjonowanie Centrum Usług Społecznych jako podmiotu świadczącego wsparcie w formie dziennej osobom samotnym, starszym, niepełnosprawnym oraz dzieciom. – Współpraca międzyinstytucjonalna w udzielaniu pomocy osobom/rodzinom dotkniętym przemocą w rodzinie. – Prowadzenie ścisłej współpracy z funkcjonariuszami Policji i Straży Miejskiej w zakresie interweniowania w przypadku przemocy w rodzinie i wszczynania procedury „Niebieskie Karty” w środowiskach przemocowych oraz prewencji przemocy. – Spadek liczby rodzin oraz ich członków objętych pomocą ZI. – Spadek liczby rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”. – Udzielanie specjalistycznego wsparcia dla osób doświadczających przemocy w ramach działalności OPS, Punktu Interwencji Kryzysowej wraz z Punktem Konsultacyjnym dla Rodzin. – Funkcjonowanie grupy samopomocowej dla osób dotkniętych problemem przemocy w rodzinie w mieście. 	<ul style="list-style-type: none"> – Zmniejszenie się populacji miasta. – Ujemny przyrost naturalny. – Niekorzystne zmiany demograficzne – spadek udziału osób w wieku produkcyjnym i wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym w lokalnej społeczności. – Brak publicznego żłobka/klubu dziecięcego. – Konieczność udzielania pomocy i wsparcia z pomocy społecznej rodzinom z problemem przemocy. – Niska dostępność do wsparcia psychologicznego w PIK ze względu na ograniczony wymiar czasu pracy specjalisty. – Doznawanie przemocy w rodzinie przez dzieci, osoby starsze i niepełnosprawne. – Występowanie problemu przemocy w rodzinach dotkniętych alkoholizmem. – Konieczność podejmowania interwencji domowych przez funkcjonariuszy Policji w związku ze stosowaniem przemocy w rodzinie. – Brak mieszkań chronionych i innych form schronienia dla osób doznających przemocy w rodzinie. – Doznawanie przez dzieci przemocy w domu. – Stosowanie przez rodziców przemocy fizycznej wobec dzieci. – Uznawanie kar cielesnych jako dobrej metody wychowawczej przez część dorosłych mieszkańców oraz deklarowanie braku wiedzy w tym zakresie.

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none">– Zmiany w przepisach prawnych umożliwiające skuteczniejsze formy niesienia pomocy rodzinom zagrożonym przemocą.– Polityka państwa związana ze zwiększaniem środków finansowych na przeciwdziałanie przemocy.– Kampanie informacyjne wpływające na zmianę świadomości społeczeństwa dotyczące problemu przemocy w rodzinie adresowane do ogółu społeczeństwa ze szczególnym uwzględnieniem ofiar i świadków przemocy.– Możliwości pozyskiwania środków finansowych z nowych źródeł finansowania.– Szkolenia podnoszące umiejętności zawodowe osób zajmujących się problematyką przemocy (szkolenia dla różnych grup zawodowych), a także przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu tych osób.– Wydłużenie wymiaru pracy psychologa w PIK lub zatrudnienie certyfikowanego specjalisty/konsultanta w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.– Utworzenie mieszkania chronionego na terenie miasta przeznaczonego dla osób doznających przemocy w rodzinie w celu odizolowania sprawcy od pozostałych członków rodziny.– Rozwijanie działalności grupy samopomocowej i organizowanie regularnych spotkań z terapeutą.	<ul style="list-style-type: none">– Negatywne wzorce zachowań społecznych.– Wypalenie zawodowe dotyczące część kadry instytucji przeciwdziałających przemocy w rodzinie.– Problem uzależnienia od alkoholu w rodzinach.– Ukrywanie przez rodzinę występowania aktów przemocy, niechęć do współpracy.– Niedoinformowanie społeczne dotyczące placówek świadczących pomoc osobom krzywdzonym.– Brak gwarancji bezpieczeństwa osób doświadczających przemocy.– Nieizolowanie sprawcy przemocy od osoby jej doświadczającej.– Wzrost zachowań suicydalnych wśród dzieci i młodzieży.– Wzrost problemów opiekuńczo-wychowawczych w rodzinach.– Długofalowe nasilenie się problemu przemocy w rodzinie na skutek izolacji społecznej i obostrzeń wprowadzonych ze względu na wystąpienie pandemii koronawirusa SARS-CoV-2.

CELE, ZADANIA I REALIZATORZY PROGRAMU

Celem głównym Programu jest:

Zapewnienie wieloaspektowego wsparcia osobom i rodzinom doświadczającym trudności w związku z przemocą w rodzinie oraz przeciwdziałanie temu zjawisku w lokalnej społeczności Miasta Radlin.

Cel będzie realizowany w następujących obszarach:

- A. Profilaktyka przemocy w rodzinie w lokalnej społeczności i edukacja publiczna.
- B. Skuteczne wspieranie rodzin i osób doświadczających przemocy w rodzinie.
- C. Adekwatne do rozpoznanych potrzeb i problemów oddziaływanie na osoby stosujące przemoc wobec członków swoich rodzin.
- D. Wzmacnianie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Cele szczegółowe Programu postawione na podstawie zidentyfikowanych problemów:

A. Profilaktyka przemocy w rodzinie w lokalnej społeczności i edukacja publiczna.

1. Zwiększenie świadomości społecznej na temat przyczyn i możliwych skutków przemocy w rodzinie oraz stosowania kar fizycznych w stosunku do dzieci.
2. Intensyfikacja działań edukacyjnych wśród dzieci i młodzieży w zakresie zjawiska przemocy, w tym rówieśniczej.
3. Podniesienie poziomu wrażliwości mieszkańców miasta na kwestie przemocy domowej.
4. Wzmocnienie pozytywnych wzorców zachowań w rodzinie i społeczeństwie oraz wskazanie prawidłowych postaw i sposobów reagowania na przejawy przemocy.
5. Zwiększenie wiedzy mieszkańców na temat osób i instytucji udzielających wsparcia w przypadku problemu przemocy i wzmocnienia zaufania społecznego do nich.

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy i podmioty współpracujące
1.	Prowadzenie działań informacyjnych na temat możliwych miejsc pomocy i wsparcia w przypadku doświadczenia lub stosowania przemocy.	– Liczba rozpowszechnionych informacji.	ZI, UM, KP, MKRPA, OPS, CUS, NGO, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia.
2.	Udział w ogólnopolskich kampaniach na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz organizacja lokalnych kampanii społecznych, w szczególności w zakresie przeciwdziałania przemocy wobec kobiet, dzieci, osób starszych i niepełnosprawnych.	– Liczba zrealizowanych kampanii na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. – Szacunkowa liczba uczestników.	ZI, UM, KP, MKRPA, OPS, CUS, NGO, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia.

**Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy
w rodzinie Miasta Radlin na lata 2021-2027**

3.	Edukacja mieszkańców w zakresie skutecznych sposobów radzenia sobie w trudnych sytuacjach/rozwiązywania konfliktów bez użycia przemocy.	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba działań podjętych w ramach edukacji. – Szacunkowa liczba odbiorców. 	ZI, UM, KP, MKRPA, OPS, CUS, NGO, placówki oświatowe, MBP, MOK.
4.	Edukacja środowiska lokalnego na temat przemocy w rodzinie oraz związanych z nią innych problemów, takich jak uzależnienia, poprzez: ulotki, plakaty, pogadanki, informacje w mediach lokalnych, organizacjach kościelnych itd.	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba rozpowszechnionych ulotek, plakatów, broszur. – Liczba informacji w mediach lokalnych dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie. 	ZI, UM, KP, MKRPA, OPS, CUS, NGO, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia, MBP, MOK.
5.	Wydzielenie rubryki edukacyjnej w „Biuletynie Radlin” i cykliczne umieszczanie artykułów z zakresu przejawów przemocy, przeciwdziałania temu zjawisku oraz miejsc wsparcia dla osób doświadczających i stosujących przemoc.	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba opublikowanych artykułów w ciągu roku. – Liczba rozpowszechnionych egzemplarzy. 	ZI, UM, KP, MKRPA, OPS, CUS, placówki ochrony zdrowia.
6.	Prowadzenie i aktualizowanie strony internetowej <i>zi.radlin.pl</i> wraz z bazą podmiotów świadczących wsparcie w przypadku problemu przemocy w rodzinie.	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba opublikowanych artykułów na stronie <i>zi.radlin.pl</i>. 	ZI, UM, OPS.
7.	Edukacja dzieci i młodzieży na temat typów i form przemocy oraz zagrożeń wynikających przemocy w rodzinie i w szkole.	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba zrealizowanych programów/warsztatów. – Szacunkowa liczba odbiorców programów/warsztatów. 	ZI, UM, KP, MKRPA, OPS, CUS, NGO, placówki oświatowe, MBP, MOK, MOSiR, ŚŚ, OPP.
8.	Realizacja warsztatów psychospołecznych dla dzieci i młodzieży w zakresie psychologii konfliktów, sposobów radzenia sobie ze stresem i agresją.	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba zrealizowanych działań. – Szacunkowa liczba odbiorców działań. 	ZI, UM, KP, MKRPA, OPS, CUS, NGO, placówki oświatowe, MBP, MOK, ŚŚ, OPP.
9.	Utworzenie punktów informacyjnych w placówkach oświatowych w zakresie udzielania porad dzieciom i młodzieży oraz wskazywania możliwych form wsparcia w przypadku problemu przemocy w rodzinie.	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba punktów informacyjnych w placówkach oświatowych. – Liczba specjalistów udzielających wsparcia uczniom. – Liczba osób korzystających. – Liczba udzielonych porad. 	ZI, UM, MKRPA, OPS, placówki oświatowe.
10.	Przeprowadzanie akcji profilaktycznych mających na celu podnoszenie wrażliwości społecznej na kwestie przemocy w rodzinie.	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba zorganizowanych akcji profilaktycznych. 	ZI, UM, KP, MKRPA, OPS, CUS, NGO, placówki oświatowe, MBP, MOK, MOSiR, ŚŚ, OPP.

**Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy
w rodzinie Miasta Radlin na lata 2021-2027**

11.	Przeprowadzanie działań edukacyjnych mających na celu wskazanie prawidłowych zachowań w przypadku zaobserwowania przemocy.	– Liczba zorganizowanych działań.	ZI, UM, KP, MKRPA, OPS, CUS, NGO, placówki oświatowe, MBP, MOK, MOSiR, ŚŚ, OPP.
12.	Organizowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych mieszkańców.	– Liczba możliwych form spędzania czasu wolnego. – Liczba uczestników organizowanych zajęć.	ZI, UM, MKRPA, OPS, CUS, NGO, placówki oświatowe, MBP, MOK, MOSiR, ŚŚ, OPP.
13.	Prowadzenie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży.	– Liczba funkcjonujących na terenie miasta placówek. – Liczba miejsc w placówkach. – Liczba dzieci uczęszczających na zajęcia.	MKRPA, UM, OPS, ŚŚ, OPP, NGO.
14.	Realizacja programów profilaktyczno-edukacyjnych dla rodzin w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych oraz podnoszących ich kompetencje opiekuńczo-wychowawcze.	– Liczba zrealizowanych programów. – Szacunkowa liczba odbiorców programów.	ZI, KP,UM, MKRPA, OPS, CUS, NGO, placówki oświatowe, MBP, MOK, MOSiR, ŚŚ, OPP.
15.	Diagnozowanie i stałe monitorowanie problemu przemocy na terenie miasta oraz odpowiednie reagowanie na wnioski z prowadzonych badań.	– Liczba osób objętych badaniem ilościowym i/lub jakościowym w ramach diagnozy społecznej. – Liczba osób objętych wsparciem Zespołu Interdyscyplinarnego.	ZI, MKRPA, OPS, KP, placówki oświatowe.

B. Skuteczne wspieranie rodzin i osób doznających przemocy w rodzinie.

1. Zwiększenie dostępności do pomocy w przypadku doświadczenia przemocy w rodzinie.
2. Intensyfikacja współpracy pomiędzy podmiotami lokalnego systemu wsparcia w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
3. Podniesienie jakości życia i bezpieczeństwa osób, wobec których była stosowana przemoc.

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy i podmioty współpracujące
1.	Zapewnienie osobom doświadczającym przemocy w rodzinie schronienia w Powiatowym Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy oraz domach dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży.	– Liczba osób, które skorzystały ze schronienia.	ZI, OPS, UM, PCPR, PIK.

**Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy
w rodzinie Miasta Radlin na lata 2021-2027**

2.	Zapewnienie osobom doświadczającym przemocy dostępu do bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie: poradnictwa psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego, interwencji kryzysowej i wsparcia oraz pomocy medycznej.	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba udzielonych porad osobom doświadczającym przemocy. – Liczba osób, które skorzystały z pomocy w formie bezpłatnego poradnictwa. – Liczba instytucji zapewniających bezpłatny dostęp do poradnictwa. 	ZI, MKRPA, OPS, PIK, CUS, UM, NGO, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia.
3.	Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom dotkniętym przemocą.	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba rodzin otrzymujących pomoc finansową i rzeczową z powodu problemu przemocy. 	OPS.
4.	Udzielanie rodzinom doświadczającym przemocy pomocy poprzez realizację procedury „Niebieskie Karty”.	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba rozpoczętych procedur. – Liczba rodzin objętych procedurą. – Liczba zakończonych procedur. 	ZI, MKRPA, OPS, KP, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia.
5.	Wspieranie organizacji pozarządowych zajmujących się przeciwdziałaniem uzależnieniom i przemocą w rodzinie.	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba podjętych działań wspierających organizacje pozarządowe. 	ZI, MKRPA, UM, OPS, KP, NGO, CUS.
6.	Wsparcie rodzin, w których występuje problem przemocy poprzez prowadzenie pracy socjalnej.	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba rodzin, którym udzielono pomocy w postaci pracy socjalnej. 	OPS.
7.	Objęcie rodzin, w których występują problemy opiekuńczo-wychowawcze wsparciem asystenta rodziny w celu niedopuszczenia do pojawienia się zachowań przemocowych.	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny. 	OPS.
8.	Umieszczanie dzieci doznających przemocy w rodzinie w pieczy zastępczej.	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. – Liczba dzieci opuszczających pieczę zastępczą z powodu ustabilizowania się sytuacji w rodzinie. 	ZI, PCPR, MKRPA, OPS, KP, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia.
9.	Współpraca z organizacjami pozarządowymi prowadzącymi działalność na rzecz wsparcia rodzin i osób dotkniętych przemocą.	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba organizacji pozarządowych, z którymi współpracuje miasto w zakresie wsparcia osób dotkniętych przemocą. 	NGO, UM, ZI, MKRPA, OPS, CUS.
10.	Kontynuowanie działalności Punktu Interwencji Kryzysowej wraz z Punktem Konsultacyjnym dla Rodzin oraz rozwijanie jego	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba osób, którym udzielono wsparcia w PIK. 	ZI, PIK, UM, MKRPA, OPS.

	działalności poprzez zatrudnienie kolejnych specjalistów.		
11.	Organizowanie spotkań grupy samopomocowej dla osób z problemem przemocy w rodzinie.	– Liczba osób uczęszczających na spotkania grupy.	ZI, PIK, UM, MKRPA, OPS.
12.	Prowadzenie lokalnego Telefonu Zaufania dla osób z problemem przemocy.	– Liczba godzin w tygodniu, kiedy dostępny jest Telefon Zaufania.	ZI, PIK, UM, MKRPA, OPS.

C. Adekwatne do rozpoznanych potrzeb i problemów oddziaływanie na osoby stosujące przemoc wobec członków swoich rodzin.

1. Zwiększenie dostępności do miejsc i form wsparcia dla osób stosujących przemoc w rodzinie oraz podniesienie ich jakości.
2. Podejmowanie natychmiastowej interwencji w stosunku do osób przejawiających zachowania przemocowe.
3. Umożliwienie osobom stosującym przemoc wobec członków swoich rodzin zmianę sposobu zachowania poprzez skuteczne oddziaływanie korekcyjne i edukacyjne.

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy i podmioty współpracujące
1.	Motywowanie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.	– Liczba osób, które podjęły udział w programie. – Liczba osób motywowanych do udziału w programach.	ZI, MKRPA, OPS, PCPR, PIK.
2.	Motywowanie do udziału w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.	– Liczba osób, które podjęły udział w programie. – Liczba osób motywowanych do udziału w programach.	ZI, MKRPA, OPS, PCPR, PIK.
3.	Opracowanie i realizacja gminnego programu oddziaływań wspierających dla osób stosujących przemoc w rodzinie, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjny lub psychologiczno-terapeutyczny.	– Liczba opracowanych programów oddziaływań wspierających. – Liczba osób, które podjęły udział w programie.	ZI, MKRPA, OPS, PCPR, PIK.
4.	Utworzenie i prowadzenie grupy samopomocowej dla osób stosujących przemoc w rodzinie.	– Liczba spotkań grupy w miesiącu. – Liczba osób biorących udział w spotkaniach.	ZI, MKRPA, OPS, PCPR, PIK.
5.	Badanie efektywności lokalnych działań	– Liczba ewaluacji podejmowanych działań	ZI, MKRPA, OPS, PCPR, PIK, placówki oświatowe, placówki

podejmowanych wobec osób stosujących przemoc w ramach Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.	w stosunku do osób stosujących przemoc w ramach Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.	ochrony zdrowia.
---	---	------------------

D. Wzmacnianie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

1. Zwiększenie umiejętności i kompetencji zawodowych osób zaangażowanych w działania na rzecz zmniejszenia skali przemocy w rodzinie w mieście oraz wsparcie osób doświadczających tego problemu.
2. Wzmocnienie współpracy międzyinstytucjonalnej podmiotów realizujących działania w zakresie wsparcia rodzin z problemem przemocy.
3. Monitorowanie skuteczności lokalnego systemu przeciwdziałania w rodzinie – prowadzonych działań i funkcjonujących podmiotów, a także wdrażanie zmian w odpowiedzi na zidentyfikowane problemy.

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy i podmioty współpracujące
1.	Przeprowadzenie szkoleń, seminarium, konferencji dla kadry zajmującej się działaniami w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w oparciu o potrzeby szkoleniowe uczestników.	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba zorganizowanych szkoleń, konferencji. – Liczba osób uczestnicząca w szkoleniach, konferencjach. 	ZI, MKRPA, OPS, UM, KP, ŚŚ, ROPS, placówki ochrony zdrowia, placówki oświatowe.
2.	Kierowanie osób zaangażowanych w działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i finansowanie ich uczestnictwa w konferencjach, szkoleniach i wizytach studyjnych.	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba szkoleń/ konferencji/ wizyt studyjnych, w których uczestniczyli przedstawiciele miasta. – Liczba osób uczestniczących w szkoleniach/ konferencjach/ wizytach studyjnych. 	ZI, MKRPA, OPS, UM, KP, ŚŚ, ROPS, placówki ochrony zdrowia, placówki oświatowe.
3.	Utworzenie na terenie miasta mieszkania chronionego skierowanego do osób doświadczających przemocy ze strony członków swoich rodzin.	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba mieszkań chronionych w mieście. – Liczba osób korzystających z mieszkania chronionego. 	ZI, OPS, UM, PCPR, PIK.
4.	Zwiększanie dostępności do samopomocowej formy	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba spotkań grupy w miesiącu. 	ZI, OPS, UM, PCPR, PIK.

**Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy
w rodzinie Miasta Radlin na lata 2021-2027**

	wsparcia dla osób z problemem przemocy w rodzinie, poprzez zwiększenie liczby spotkań.	– Liczba osób biorących udział w spotkaniu.	
5.	Zwiększenie dostępności do wsparcia psychologicznego w PIK poprzez zatrudnienie certyfikowanego specjalisty/konsultanta w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	– Liczba specjalistów w PIK. – Liczba godzin w tygodniu, kiedy udzielane jest poradnictwo psychologiczne. – Liczba udzielonych porad. – Liczba osób korzystających.	ZI, MKRPA, OPS, PIK, CUS, UM.
6.	Badanie efektywności lokalnych działań podejmowanych w ramach Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.	– Liczba ewaluacji podejmowanych działań w ramach Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.	ZI, MKRPA, OPS, CUS, ŚŚ, KP, placówki oświatowe.
7.	Monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”.	– Liczba zrealizowanych procedur „Niebieskie Karty”. – Liczba rodzin, w których ustała przemoc po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”.	ZI, MKRPA, OPS, KP, placówki ochrony zdrowia, placówki oświatowe.
8.	Prowadzenie zewnętrznego coachingu/doradztwa dla kadry zajmującej się działaniami w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu zapobiegnięcia wypaleniu zawodowemu.	– Liczba osób objętych wsparciem coachingowym/doradztwem.	ZI, MKRPA, OPS, PCPR, ROPS.

ADRESACI PROGRAMU

Program skierowany jest do:

- mieszkańców Miasta Radlin, w tym osób zagrożonych przemocą w rodzinie,
- osób, które dotknięte zostały przemocą w rodzinie,
- osób, które stosują przemoc w rodzinie,
- świadków przemocy w rodzinie,

- osób zawodowo zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

- Podniesienie świadomości mieszkańców w obszarze przemocy w rodzinie, w tym konsekwencji stosowania kar fizycznych w procesie wychowania.
- Podniesienie kompetencji zawodowych osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- Zmniejszenie liczby osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie dotkniętych problemem wypalenia zawodowego.
- Zmniejszenie liczby osób i rodzin dotkniętych przemocą.
- Zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie.
- Budowa spójnego systemu działań w zakresie pomocy osobom i rodzinom dotkniętym przemocą przez instytucje działające w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zasady działania Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie Miasta Radlin na lata 2021-2027

W zakresie udzielania pomocy osobom doznającym przemocy, stosującym przemoc oraz w celu podnoszenia świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie niniejszy dokument oparty został na zasadach:

- **współpracy i współdziałania** organów władzy publicznej, organizacji pozarządowych i kościołów oraz związków wyznaniowych (zgodnie z ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej), a także innych organizacji, środowisk i osób fizycznych uprawnionych lub zobowiązanych do inicjowania i realizacji zadań związanych pośrednio lub bezpośrednio z przeciwdziałaniem występowania przemocy i jej negatywnych następstw;
- **jawności działań** organów władzy publicznej oraz podmiotów realizujących zadania publiczne w zakresie przeciwdziałania przemocy z poszanowaniem godności osoby;
- **szczególnej ochrony dzieci**, z zachowaniem ich prawa do wychowania się w rodzinie, poprzez udzielenie rodzinie szczególnego wsparcia w dążeniu do poprawy jej funkcjonowania.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Zadania realizowane w ramach **Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie Miasta Radlin na lata 2021-2027** finansowane będą z budżetu Miasta Radlin oraz ze środków pozyskanych z innych źródeł.

HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2021-2027

Na podstawie określonych celów Programu w poprzednim rozdziale, w poniższej tabeli znajdują się wytyczone ramy czasowe realizacji zadań, które mają pomóc osiągnąć wyznaczone cele.

zadanie	rok	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Prowadzenie działań informacyjnych na temat możliwych miejsc pomocy i wsparcia w przypadku doświadczenia lub stosowania przemocy.		X	X	X	X	X	X	X
Udział w ogólnopolskich kampaniach na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz organizacja lokalnych kampanii społecznych, w szczególności w zakresie przeciwdziałania przemocy wobec kobiet, dzieci, osób starszych i niepełnosprawnych.			X		X		X	
Edukacja mieszkańców w zakresie skutecznych sposobów radzenia sobie w trudnych sytuacjach/rozwiązywania konfliktów bez użycia przemocy.		X		X		X		X
Edukacja środowiska lokalnego na temat przemocy w rodzinie oraz związanych z nią innych problemów jak uzależnienia, poprzez: ulotki, plakaty, pogadanki, informacje w mediach lokalnych, organizacjach kościelnych itd.			X		X		X	
Wydzielenie rubryki edukacyjnej w „Biuletynie Radlin” i cykliczne umieszczanie artykułów z zakresu przejawów przemocy, przeciwdziałania temu zjawisku oraz miejsc wsparcia dla osób doznających i stosujących przemoc.		X	X	X	X	X	X	X
Prowadzenie i aktualizowanie strony internetowej <i>zi.radlin.pl</i> wraz z bazą podmiotów świadczących wsparcie w przypadku problemu przemocy w rodzinie.		X	X	X	X	X	X	X
Edukacja dzieci i młodzieży na temat typów i form przemocy oraz zagrożeń wynikających przemocy w rodzinie i w szkole.		X	X	X	X	X	X	X
Realizacja warsztatów psychospołecznych dla dzieci i młodzieży w zakresie psychologii konfliktów, sposobów radzenia sobie ze			X		X		X	

**Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy
w rodzinie Miasta Radlin na lata 2021-2027**

stresem i agresją.							
Utworzenie punktów informacyjnych w placówkach oświatowych w zakresie udzielania porad dzieciom i młodzieży oraz wskazywania możliwych form wsparcia w przypadku problemu przemocy w rodzinie	X	X	X	X	X	X	X
Przeprowadzanie akcji profilaktycznych mających na celu podnoszenie wrażliwości społecznej na kwestie przemocy w rodzinie.	X		X		X		X
Przeprowadzanie działań edukacyjnych mających na celu wskazanie prawidłowych zachowań w przypadku zaobserwowania przemocy.	X	X	X	X	X	X	X
Organizowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych mieszkańców.	X	X	X	X	X	X	X
Prowadzenie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży.	X	X	X	X	X	X	X
Realizacja programów profilaktyczno-edukacyjnych dla rodzin w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych oraz podnoszących ich kompetencje opiekuńczo-wychowawcze.		X		X		X	
Diagnozowanie i stałe monitorowanie problemu przemocy na terenie miasta oraz odpowiednie reagowanie na wnioski z prowadzonych badań.			X			X	
Zapewnienie osobom doświadczającym przemocy w rodzinie schronienia w Powiatowym Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy oraz domach dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży.	X	X	X	X	X	X	X
Zapewnienie osobom doświadczającym przemocy dostępu do bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie: poradnictwa psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego, interwencji kryzysowej i wsparcia oraz pomocy medycznej.	X	X	X	X	X	X	X
Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom dotkniętym przemocą.	X	X	X	X	X	X	X
Udzielanie rodzinom doświadczającym przemocy pomocy poprzez realizację procedury „Niebieskie Karty”.	X	X	X	X	X	X	X
Wspieranie organizacji pozarządowych	X	X	X	X	X	X	X

**Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy
w rodzinie Miasta Radlin na lata 2021-2027**

zajmujących się przeciwdziałaniem uzależnieniom i przemocą w rodzinie.							
Wsparcie rodzin, w których występuje problem przemocy poprzez prowadzenie pracy socjalnej.	X	X	X	X	X	X	X
Objęcie rodzin, w których występują problemy opiekuńczo-wychowawcze wsparciem asystenta rodziny w celu niedopuszczenia do pojawienia się zachowań przemocowych.	X	X	X	X	X	X	X
Umieszczanie dzieci doznających przemocy w rodzinie w pieczy zastępczej.	X	X	X	X	X	X	X
Współpraca z organizacjami pozarządowymi prowadzącymi działalność na rzecz wsparcia rodzin i osób dotkniętych przemocą.	X	X	X	X	X	X	X
Kontynuowanie działalności Punktu Interwencji Kryzysowej wraz z Punktem Konsultacyjnym dla Rodzin oraz rozwijanie jego działalności poprzez zatrudnienie kolejnych specjalistów.	X	X	X	X	X	X	X
Organizowanie spotkań grupy samopomocowej dla osób z problemem przemocy w rodzinie.	X	X	X	X	X	X	X
Prowadzenie lokalnego Telefonu Zaufania dla osób z problemem przemocy.		X	X	X	X	X	X
Motywowanie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.	X	X	X	X	X	X	X
Motywowanie do udziału w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.	X	X	X	X	X	X	X
Opracowanie i realizacja gminnego programu oddziaływań wspierających dla osób stosujących przemoc w rodzinie, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjny lub psychologiczno-terapeutyczny.			X	X	X	X	X
Utworzenie i prowadzenie grupy samopomocowej dla osób stosujących przemoc w rodzinie.		X	X	X	X	X	X
Badanie efektywności lokalnych działań podejmowanych wobec osób stosujących przemoc w ramach Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.	X	X	X	X	X	X	X

**Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy
w rodzinie Miasta Radlin na lata 2021-2027**

Przeprowadzenie szkoleń, seminarium, konferencji dla kadry zajmującej się działaniami w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w oparciu o potrzeby szkoleniowe uczestników.	X	X	X	X	X	X	X
Kierowanie osób zaangażowanych w działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i finansowanie ich uczestnictwa w konferencjach, szkoleniach i wizytach studyjnych.		X		X		X	
Utworzenie na terenie miasta mieszkania chronionego skierowanego do osób doświadczających przemocy ze strony członków swoich rodzin.			X	X	X	X	X
Zwiększanie dostępności do samopomocowej formy wsparcia dla osób z problemem przemocy w rodzinie, poprzez zwiększenie liczby spotkań.	X	X	X	X	X	X	X
Zwiększenie dostępności do wsparcia psychologicznego w PIK poprzez zatrudnienie certyfikowanego specjalisty/konsultanta w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	X	X	X	X	X	X	X
Badanie efektywności lokalnych działań podejmowanych w ramach Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.	X	X	X	X	X	X	X
Monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”.	X	X	X	X	X	X	X
Prowadzenie zewnętrznego coachingu/doradztwa dla kadry zajmującej się działaniami w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu zapobiegnięcia wypaleniu zawodowemu.		X		X		X	

EWALUACJA I MONITORING PROGRAMU

Celem ewaluacji jest oszacowanie stopnia osiągnięcia zakładanych celów i rezultatów. Wyniki ewaluacji okresowej służą również ewentualnym modyfikacjom dokumentów programowych, a dostarczone za jej sprawą informacje powinny być wykorzystane przy przygotowaniu programu w następnym okresie programowania.

Cele badawcze ewaluacji Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie powinny opierać się na:

- ocenie procesu realizacji działań i osiągniętych efektów Programu,

- ocenie wdrażania i zarządzania Programem, w tym współpracy interdyscyplinarnej,
- opracowaniu rekomendacji do stworzenia kontynuacji Programu.

W ramach ewaluacji należy przyjąć zasadę triangulacji technik badawczych poprzez zróżnicowane metody pomiaru, tj.:

- analizę dokumentów,
- badanie ankietowe adresatów Programu,
- badanie poprzez zogniskowany wywiad grupowy realizatorów Programu.

Przyjęte kryteria ewaluacji Programu to:

- a) Kryterium skuteczności** (plan a wykonanie) – rozumiane jako stopień realizacji zaplanowanych celów i efektów Programu. Ocena pod kątem kryterium skuteczności skupi się głównie na ocenie wdrożenia działań w stosunku do założonego planu i osiągnięcia wskaźników rezultatów.
- b) Kryterium efektywności** – ocena sprawności wdrażania i prawidłowości zarządzania Programem, w tym pod kątem zgodności z harmonogramem, ewentualnych trudności w jego realizacji, przepływu informacji między realizatorami.
- c) Kryterium użyteczności** – ocena dopasowania założeń Programu do potrzeb jego odbiorców i realizatorów.
- d) Kryterium trafności** – rozumiane jako stopień, w jakim zaplanowane cele odpowiadają zidentyfikowanym problemom.

Do skutecznego pomiaru rezultatów realizowanych działań należy zastosować kartę oceny, która znajduje się poniżej.

KARTA OCENY

Nr zadania:.....

Tytuł:.....

Realizator:.....

CELE		DZIAŁANIA		REZULTATY				U W A G I	
ogólne	szczegółowe	zaplanowane	zrealizowane	twarde		miękkie			Dodatkowe (wartość dodatnia)
				założone	osiągnięte	założone	osiągnięte		

1. DOŚWIADCZENIE REALIZATORA PROGRAMU

1.1. Dotychczas realizowane programy profilaktyczne:

.....

2. ADEKWATNOŚĆ

2.1. Grupa docelowa (do kogo skierowany był projekt?):

.....

2.2. Potrzeby beneficjentów (czy i w jaki sposób je badano?)

.....

3. UŻYTECZNOŚĆ (na podstawie informacji zawartych w sprawozdaniu)

3.1. Co może wskazywać na dużą przydatność rezultatów dla beneficjentów?

.....

3.2. Co może wskazywać na małą przydatność rezultatów dla beneficjentów?

.....

4. SKUTECZNOŚĆ

4.1. Stosunek ilości działań założonych do osiągniętych:

.....

4.1.1. Ilość działań zrealizowanych częściowo

.....

4.2. Stosunek ilości rezultatów założonych do osiągniętych:

.....

4.2.1. Ilość rezultatów osiągniętych częściowo

.....

5. EFEKTYWNOŚĆ (na podstawie informacji zawartych w sprawozdaniu)

5.1. Czynniki ułatwiające osiągnięcie rezultatów:

.....

5.2. Czynniki utrudniające osiągnięcie rezultatów:

.....

6. TRWAŁOŚĆ REZULTATÓW (na podstawie informacji zawartych w sprawozdaniu)

6.1. Czynniki, które mogą ją zwiększać:

.....

6.2. Czynniki, które mogą ją zmniejszać:

.....

Proces wdrażania założonych w niniejszym Programie działań i celów oraz informacja o aktywności Zespołu Interdyscyplinarnego w danym roku, będą przedmiotem corocznych sprawozdań przedkładanych Burmistrzowi Miasta Radlin przez Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego w Radlinie.

UZASADNIENIE

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249) do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Program ma istotne znaczenie dla realizacji celów polityki społecznej w skali lokalnej. Kolejne obowiązki przypisane gminie przez ustawodawcę to:

- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, szczególnie poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu kompetencji opiekuńczych i wychowawczych rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą,
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Zatem redakcja niniejszego dokumentu stanowi wypełnienie jednego ze wskazań ustawy, pozwala jednocześnie na dokonanie szczegółowej analizy problemu oraz prezentuje konkretne metody przeciwdziałania przemocy występującej w społeczności lokalnej, jaką tworzą na co dzień mieszkańcy Miasta Radlin. *Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie Miasta Radlin na lata 2021-2027* jest kontynuacją działań podejmowanych w ramach realizacji wcześniejszego dokumentu, tj. Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie dla Radlina na lata 2016-2020 (*Uchwała nr S.0007.093.2015 Rady Miejskiej w Radlinie z dnia 24 listopada 2015 r.*). Istotnym elementem Programu jest zatem dalsze wprowadzanie w życie działań mających na celu z jednej strony podnoszenie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie oraz promowanie metod wychowawczych bez używania przemocy, a z drugiej strony zapewnienie ochrony i udzielanie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, a także upowszechnianie informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy zarówno osobom dotkniętym przemocą, jak i stosującym przemoc w rodzinie.

Wobec powyższego podjęcie przedmiotowej uchwały jest zasadne.